

blive Tid foreløbig. Dernæst gaar vi dog forhaabentlig en Tid i Møde, hvor Samfundene omkring i Verden kommer noget mere til Ro, saaledes at det, der forarsager de øjeblikkelige høje Brødpriser, nemlig de høje Kornpriser og de høje Priser paa Kul o. s. v., efterhaanden skulde blive mindre fremherskende, saa at den fremtidige Drift af Rugbrødsfabrikker og Bagerier skulde kunne taale den Belastning, de faar herigennem.

Saa vidt jeg har opfattet Uoverensstemmelserne imellem Opfattelserne i det høje Folketing, bestaar de deri, at man fra den anden Side først har sagt: det er meningsløst, at man vil tage et bestemt Fag, som har kontinuerlig Drift, ud, naar man kort i Forvejen har givet en Lov, der vedrører andre Virksomheder med kontinuerlig Drift. Dernæst har man sagt: Det er urimeligt, men nuvel, vi gaar ind derpaa, naar I saa kun vil give os Adgang til at have et vist Antal, f. Eks. 1 Mand for hver 1 eller 2 Ovne, der er i et Bageri eller en Brødfabrik, til at gøre de nødvendige Forberedelser til Produktionen, forinden det egentlige Bagerimandskab kommer. Saaledes har jeg opfattet det. Det andet Punkt, hvor der er Uoverensstemmelse, er det, som de to ærede Talere har nævnt, idet de krævede, at man skulde give frit Løb for de Bagere, som ikke beskæftiger Svende, men kun arbejder ved egen Hjælp eller Hustrus og Børns Hjælp, eller som nok har Svende, men lader Svendene gaa fra Bageriet. For det første vilde et saadant Forhold, hvis det kunde finde Sted, vistnok afføde forskellige Forviklinger, idet det kunde antages, at Svendene vilde være mindre villige til at støtte saadanne Virksomheder med deres Arbejde, men det skal jeg ganske lade ligge; jeg antyder kun, at der kunde være Mulighed for Konfliktstof der. Men dernæst ser jeg i det hele taget paa Sagen saaledes, som jeg før nævnte med Hensyn til Lukkeloven, at skal vi gennemføre ordnede Forhold paa dette Omraade, maa det ske ved at begrænse Arbejdstiden for alle Fagets Udøvere, ellers fremkaldes der en i høj Grad usund Konkurrence. Det er de to Spørgsmaal, hvorom der har været Uenighed i Folketinget.

Det er imidlertid mærkeligt, som Uenigheden har svinget, man har ligesom spillet Bold til hinanden. Den ærede tredie Folke­tingsmand for Hovedstaden (Pitzner) har staaet paa det Standpunkt hele Tiden, at naar det kunde lykkes at faa den Mand eller de Folk, som var fornødne efter Bageriets Størrelse til at gøre Forberedelserne, forinden det store Mandskab kom, vilde Spørgsmaalet kunne løses, medens han derimod ikke tidligere har haft den store Forkærlighed for den enkelte næringsdrivende, der arbejder selv og i øvrigt benytter Hjælp af Hustru og Børn under 18 Aar. Jeg betragter ham som en typisk Repræsentant for den Modstand, der er rejst fra Storproduktionens Side mod Begrænsning af Natarbejde i den Forstand, hvori det her tages. Men ved tredie Behandling, da det ikke kunde blive anderledes, tog han til Takke med den lille Bid om den personlige Frihed for de enkelte mindre Udøvere. Sammen med Vestre var han Forslagsstiller til et Ændringsforslag herom. Ændringsforslaget forkastedes, og Lovforslaget fremtræder derfor nu uden nogen saadan Bestemmelse.

Hvis jeg skulde vælge mellem Ønsket om den tidligere Begyndelse paa Arbejdet og Retten for Smaamestre til ubegrænset Arbejde, vilde jeg foretrække det første som det mindre farlige for Gennemførelsen af denne sociale Reform. Det er nemlig en social Reform, det drejer sig om. Dette Fag har sejt kæmpet sig frem i Lyset. I 1883 havde Bagersvendene her i København en Arbejdstid paa 16—18 Timer i Døgnet. I 1887 foretoges en Strejke for at afskaffe Kost og Logi hos Mestrene. Bageriarbejderne sov den Gang undertiden paa en Melsæk, havde ofte ikke en Gang et Værelse, men et elendigt Hul jævnsides Bageriet, det var derfor ganske usle Forhold. I 1892 lykkedes det efter et Aars Strejke at faa gennemført Afskaffelsen af Kost og Logi hos de Mestre, hvor det ikke var lykkedes tidligere. Samme Aar var der af 400 Svende i København kun 74, der havde et ugentligt Fridøgn, 200 havde kun Fridøgn hver anden, tredie, fjerde eller femte Uge og Resten slet ikke. Efter den Tid er Bageriorganisationerne voksende og styrkede. Arbejderne har skaffet sig mere politisk og kommunal Indflydelse. Derfor er der ef-